

**10ο Κριτήριο Προσομοίωσης Πανελλήνιων Εξετάσεων****Θεματική Ενότητα: Διαδρομές στον χώρο της τέχνης****15615 Τέχνη-Γκράφιτι Β΄ ΕΠΑΛ****A. Μη λογοτεχνικό κείμενο****[Η τέχνη του γκράφιτι]**

*Το παρακάτω κείμενο είναι διασκευή από ένα άρθρο της Μαρίας Παππά δημοσιευμένο στη LIFO στις 18/9/2013 με θέμα τα γκράφιτι στις πόλεις.*

*Πηγή: <https://www.lifo.gr/various/athina-i-protetyoysa-ton-gekrafiti>*

Το γκράφιτι στην Ελλάδα ξεκινάει στα τέλη της δεκαετίας του 1980. Καθώς η ιστορία του ελληνικού γκράφιτι εκτυλίσσεται, εμφανίζονται νέες ομάδες, που δίνουν μια πιο ευρωπαϊκή νότα στο ελληνικό γκράφιτι σε σχέση με τους προκατόχους τους, οι οποίοι ήταν φανερά επηρεασμένοι από την αμερικανική χιπ χοπ κουλτούρα. Κατά τη διάρκεια του 21ου αιώνα εμφανίζονται ομάδες που ασχολούνται με street art ή με μεγάλες τοιχογραφίες. Από τότε που ξεκίνησαν οι δημιουργοί έχουν εξελιχθεί σημαντικά, έχουν μπει σε γκαλερί και ταξιδεύουν σε όλο τον κόσμο, προβάλλοντας τη δουλειά τους.

Το γκράφιτι είναι χαρακτηριστικό όλων των μεγάλων πόλεων. Ο τεράστιος αστικός γκρι καμβάς είναι μια ευκαιρία για τους καλλιτέχνες του δρόμου να απλώσουν την τέχνη τους. Συνθήματα, πολύπλοκες χρωματικά συνθέσεις, τερατόμορφες φιγούρες, λυπημένα ρεαλιστικά πορτρέτα, εύθυμοι πολύχρωμοι ήρωες, πολιτικά σχόλια. Πολλές φορές πανέμορφα, στα όρια της αληθινής τέχνης, άλλες φορές κακότεχνα. Τόσο πολύ εξαπλωμένα στην πόλη, που συχνά αναρωτιέται κανείς αν έχει μείνει έστω κι ένας τοίχος που να μην έχει καταληφθεί από τη street art! «Αν δεις κάτι που μπορεί να σε βγάλει από αυτόν το λήθαργο, ό,τι και να είναι, καλό είναι. Θέλουμε το γκράφιτι να απευθυνθεί σε μεγαλύτερο κοινό. Και είναι κάτι που αξίζει να βγει προς τα έξω, γιατί έχει να δώσει πολλά στον κόσμο. Δεν έχει να πάρει. Και αν το καλοσκεφτείς, ό,τι κάνουμε τώρα, κάτι μας παίρνει, ενώ το γκράφιτι μας δίνει. Μας δίνει σκέψη, κάτι ωραίο», ανέφερε ένας δημιουργός σε συνέντευξή του.

Κάθε μεγάλη τάση έχει όμως πάντα θετικά και αρνητικά στοιχεία. Όσον αφορά το γκράφιτι, τα θετικά είναι ότι έδωσε χώρο στους νέους της πόλης να εκφραστούν με έναν τρόπο που άλλες μορφές τέχνης δεν μπορούσαν. Παράλληλα, ομόρφυνε και έδωσε χρώμα σε πολλά σημεία της

**Μέθοδος ARNOS – τρόπος και δρόμος**

πόλης που είναι άχαρα και αδιάφορα. Μαζί με τα καλά, όμως, ήρθε κι ένα είδος ασυδοσίας από τους γκραφίταδες. Το να θεωρείς κάθε δημόσιο σημείο της πόλης πιθανό καμβά σημαίνει πως κάποια στιγμή ξεπερνάς τα όρια και σίγουρα καταπατάς τις ελευθερίες κάποιου άλλου πολίτη που ίσως και να μη θέλει να βλέπει όλη την πόλη του ζωγραφισμένη, πολλές φορές κακόγουστα.

### Ερωτήσεις

#### ΘΕΜΑ Α1 (Μονάδες 15)

**A1.α.** Να συνθέσεις την περίληψη του κειμένου χωρίς δικά σου σχόλια σε περίπου 100 λέξεις. (Μονάδες 10)

**A1.β.** Ποιος είναι ο πομπός, ο δέκτης, το μέσο μετάδοσης του μηνύματος και ο σκοπός για τον οποίο γράφτηκε στο κείμενο. (Μονάδες 5)

#### ΘΕΜΑ Α2 (Μονάδες 10)

**A2.α.** Να παραθέσεις ένα χωρίο από το κείμενο στο οποίο αξιοποιείται ο ευθύς λόγος και να εξηγήσεις ποια είναι η λειτουργία του ως προς το ύφος του λόγου και το επικοινωνιακό του αποτέλεσμα. (Μονάδες 5)

**A2.β.** Να επισημάνεις το ασύνδετο σχήμα που υπάρχει στη δεύτερη παράγραφο του κειμένου και να καταγράψεις τι επιδιώκει η συντάκτρια με τη χρήση του. (Μονάδες 5)

#### ΘΕΜΑ Α3 (ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ - ΜΟΝΑΔΕΣ 25)

**A3.** Η αρθρογράφος στο κείμενο αναφέρεται στην τέχνη του γκράφιτι στις σύγχρονες πόλεις. Πιστεύεις ότι είναι μια μορφή τέχνης; Κάτω από ποιες προϋποθέσεις μπορεί να ομορφύνει μια πόλη; Να αναπτύξεις τις απόψεις σου σε ένα άρθρο 200-250 λέξεων που θα δημοσιευτεί στην ιστοσελίδα του σχολείου σου.

### B. Λογοτεχνικό κείμενο

**Γιώργος Θεοτοκάς (1905-1966)**

**Λεωνής**

*Σε αυτό το ελαφρώς διασκευασμένο απόσπασμα ο νεαρός Λεωνής εκδηλώνει το πάθος του για τη ζωγραφική, αλλά και τη δυσαρέσκειά του για το μάθημα των εικαστικών.*

Το εργαστήριο ζωγραφικής ήταν άδειο. Ο Λεωνής ετοίμασε το καβαλέτο του χωρίς μεγάλη προθυμία. Είχε βαρεθεί να ζωγραφίζει όλο φρούτα και κανάτια. Μερικές φορές ο δάσκαλός του τον έβαζε να ιχνογραφεί κανένα γύψινο ομοίωμα όπως της Αφροδίτης της Μήλου, άψυχα πράγματα, κρύα και ανέκφραστα. Ύστερα ήταν εκείνη η τυραννία των αναλογιών, τα τετραγωνάκια και τα μετρήματα από μακριά με το ένα μάτι κλειστό. Ο Λεωνής αισθανόταν φυλακισμένος μέσα σε όλα αυτά τα τεχνάσματα, δεμένος απάνω στο χαρτί με αόρατες κλωστές. Η μεγάλη του χαρά ήταν να το σκάσει με τις μπογιές του στα περιβόλια ή στις συνοικίες ή στην κορυφή ενός λόφου με ωραία θέα και εκεί να αφεθεί ολότελα στη γοητεία των χρωμάτων, να κολυμπήσει μες στα χρώματα στην τύχη και ό,τι βγει. Έβγαιναν πράγματα που δεν είχανε πολλή ομοιότητα μ' αυτά που έβλεπε, μα τι πείραζε; Το ζήτημα δεν ήτανε να αντιγράψει κανείς τα πράγματα όπως είναι. Για αυτή τη δουλειά υπάρχουν οι φωτογραφικές μηχανές. Το ζήτημα ήτανε να ανακατωθούν καλά-καλά τα χρώματα, να χορέψουν, να ρεμπελέψουν και να εναρμονιστούν, να γίνει μια χρωματική σύνθεση, κατιτί σα μια ωραία μουσική, όπου τα χρώματα θα ήταν οι νότες, ένα παιγνίδι του ματιού τέλος πάντων, που να το βλέπεις και να χαίρεσαι. Το τι παρασταίνουν τα χρώματα δεν έχει ιδιαίτερη σημασία. Μπορεί και να μην παρασταίνουν τίποτα, όπως η μουσική δεν παρασταίνει τίποτα. Τα χρώματα είναι για να παίζουμε κι όχι για να διδάσκουμε και να σοβαρολογούμε. Έτσι ένιωθε το ζήτημα ο Λεωνής.

«Θεέ μου, πότε θα βρω την ψυχραιμία που μου χρειάζεται για να κάμω ένα έργο, να δικαιολογήσω επί τέλους την ύπαρξή μου στον κόσμο; (Να την δικαιολογήσω απέναντι στον εαυτό μου)», αναρωτιέται.

### Ερωτήσεις

**B1.** Πώς αντιλαμβάνεσαι το νόημα της παρακάτω φράσης “«Θεέ μου, πότε θα βρω την ψυχραιμία που μου χρειάζεται για να κάμω ένα έργο, να δικαιολογήσω επί τέλους την ύπαρξή μου στον κόσμο; (Να την δικαιολογήσω απέναντι στον εαυτό μου)», αναρωτιέται”. Να την αποδώσεις σε μία παράγραφο 70-80 λέξεων.

(Μονάδες 15)

**B2.** Να αναγνωρίσεις τρία διαφορετικά σχήματα λόγου στο κείμενο, αναφέροντας από ένα παράδειγμα για το κάθε ένα. Ποια είναι η λειτουργία τους; (Μονάδες 10)

### ΘΕΜΑ Β3 (ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ - ΜΟΝΑΔΕΣ 25)

**B3.** Να γράψεις ένα πεζό κείμενο σε μορφή επιστολής (200-250 λέξεων), στο οποίο θα πάρεις τη θέση του Λεωνή ως αποστολέα με αποδέκτη το δάσκαλό του της ζωγραφικής. Τι θα του έγραφες, ώστε να τον κάνεις να βελτιώσει το μάθημα της ζωγραφικής και να το κάνει πιο ελκυστικό;